

22/7042 - Hørings svar fra Statsforvalteren i Oslo og Viken på Høring - Evaluering av statsforvalterenes geografiske inndeling - via regjeringen.no

Vårt saksnummer: 22/7042

Høring: Høring - Evaluering av statsforvalterenes geografiske inndeling

Levert: 02/10/2023 13:22:55

Svar type:

Gruppering av høringsinstanser: Statsforvalter

Avsender: Statsforvalteren i Oslo og Viken

Kontaktperson: Valgerd Svarstad Haugland

Kontakt e-post: liv@statsforvalteren.no

Hørings svar - evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling

Vi viser til brev av 5. desember 2022 og takker for invitasjonen til å delta i høringen om Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin evaluering av statsforvalterstrukturen.

Om Statsforvalteren i Oslo og Viken

Embetet dekker et område med 1,9 millioner mennesker fordelt på 52 kommuner og 15 bydeler. I areal er vi det sjettede største embetet. Vi har til sammen cirka 580 ansatte, et budsjett på rundt 400 millioner kroner og i 2022 hadde vi 460 000 journalposter i våre saksbehandlingssystem.

Anbefaler å beholde SFOV som ett embete

«DFØs undersøkelse viser at dagens statsforvalterstruktur fungerer godt og at sammenslåingene har hatt en positiv innvirkning på hvordan statsforvalteren ivaretar sine ulike roller. Tydeligst kommer dette til uttrykk for statsforvalteren som rettssikkerhetsinstans» heter det i rapportens innledning. Vi deler denne oppfatningen og opplever at vi er et velfungerende embete. Dersom det blir en oppsplitting, ser vi for oss at det kan gå ut over rettssikkerheten.

Vi har lyktes med å bygge ett embete med sterke fagavdelinger. Vi har tre kontorsteder, og vi har samlet de ulike fagmiljøene på forskjellige steder. Vi er dermed ikke organisert som tre «understatsforvaltere» på tre steder som det vil være lett å stille tilbake.

Da vi ble kjent med beslutningen om sammenslåing av de tre tidligere embetene, var det stor skepsis blant mange ledere og ansatte i de tre embetene. Men etter en krevende omstillingsprosess, opplevde vi etter hvert at fordelene med et stort og robust embete oppveide ulempene.

Vi mener at sammenslåingen har styrket våre fagmiljøer og på den måten bidratt til at vi kan ivareta oppgavene våre og rettssikkerheten på en enda bedre måte enn tidligere. Vi har hatt stort fokus på harmonisering av eventuell ulik praksis.

Vi frykter at det vil gå ut over enkeltmennesker og kommunene dersom fagmiljøene skal splittes opp. I tillegg vil det være en stor påkjenning for mange av våre ansatte, som vil få arbeidsoppgavene sine flyttet til et annet kontorsted. Dette vil føre til tap av kompetanse, noe vi også opplevde under sammenslåingsprosessen.

En oppsplitting av embetet vil også ha direkte økonomiske konsekvenser. Etablering av tre nye embeter, med oppbygging av lederstruktur og nødvendig spisskompetanse, vil kreve en økning av budsjettet. Et forsiktig anslag ligger på 15 til 20 millioner kroner per år for tre nye ledergrupper.

Vi opplever et godt samarbeid med lokale tillitsvalgte, blant annet gjennom samarbeidsutvalget, SAMU. Vår største hovedsammenslutning, Akademikerne, som organiserer 60 prosent av de ansatte, er tydelige på at de ønsker at embetet skal bestå. De har gjennomført en medlemsundersøkelse som viser at 70 prosent er negative til en oppsplitting, mens 15 prosent er positive. Et klart flertall (58 prosent) mener at oppgavene blir løst på en bedre måte enn før sammenslåingen.

De andre hovedsammenslutningene har meldt at det er et mer delt syn på en eventuell oppsplitting. Vi har fått flere gode innspill fra de tillitsvalgte til dette dokumentet.

Høringsspørsmål - anbefalingene i evalueringen

Nedenfor vil vi gi våre vurderinger av anbefalingene i DFØs rapport, kapittel 1, slik departementet ber om:

1. Embetene må sørge for bedre intern samordning mellom fagområder ut mot kommunene.

Praksis i de tidligere embetene var svært ulik, og harmonisering av intern praksis har hatt høy prioritet etter sammenslåingen. Det har også samarbeid mellom fagavdelingene ut mot kommunene, hatt.

Utteksling av informasjon på ledermøter, i vår interne samordningsgruppe og i etablerte fagsamarbeid mellom avdelingene, har også bidratt til harmonisering. Vi ser likevel at vi fortsatt har en vei å gå på dette området.

2. Departementene må legge til rette for at ulempene som følger av funksjonsorganisering av statlige etater for statsforvalterens samordningsrolle blir kompensert.

Vi er enige i at dette er en utfordring. Vi ser ikke at en eventuell oppsplitting vil bedre situasjonen.

3. Der lik rettsanvendelse er viktig, må embetene i samarbeid med styringsetatene jobbe videre med harmonisering av praksis mellom embeter.

Vi opplever at lik praksis og rettsanvendelse er viktig og ønsket av våre 52 kommuner og andre interessenter. Vi har i stor grad oppnådd dette overfor kommuner og foretak i regionen, takket være styrket faglig kompetanse. Kommunene i Buskerud og Østfold opplever muligens at dette har ført til strengere praksis. Vi håper at departementet legger til rette for fortsatt god samordning mellom alle embeter.

Dette taler for at vi ikke skal deles opp, men heller at det legges til rette for mer samarbeid og utveksling av praksis. Her må også departementer/direktorater og andre bidra med samordning og deling av informasjon. I tillegg er det viktig å erkjenne at det tar tid å bygge opp nye organisasjoner og fagmiljøer.

4. Embetene må sørge for god og tilpasset dialog med kommunene.

Vi ser dette som en viktig oppgave. Vi jobber med tilpasset kommunedialog, både digitalt og fysisk. Vi har svært stort spenn når det gjelder størrelse og behov for oppfølging blant våre kommuner. Pandemien skapte en del utfordringer på dette området, men den førte også til økt digital møtevirkosomhet. Den digitale «møterevolusjonen» har styrket muligheten for økt og tilpasset dialog med enkeltkommuner. Digitaliseringen har gjort det mulig å gjennomføre gode og effektive møter med alle våre 52 kommuner på kort varsel. Ikke minst i beredskapssammenheng har dette vært av uvurderlig nytte.

Før sammenslåingen hadde vi kortere avstander og færre kommuner å forholde oss til. Dette ga mulighet for nærmere kontakt og kjennskap til kommunene. Dette var utvilsomt av stor verdi. På den annen side bistår vi kommunene bedre og mer enhetlig i dag på grunn av bredere kompetanse. Et større embete sikrer større grad av tilgjengelighet både for kommuner og brukere.

5. Embetene og styringsetatene må jobbe mer målrettet for å få ned saksbehandlingstiden ved å iverksette varige tiltak.

For å ivareta rettssikkerheten på en bedre måte, er det et klart mål å få ned saksbehandlingstiden. Dette krever målrettet arbeid og forutsigbarhet både med tanke på organisering og ressurser. Vi registrerer at våre store fagmiljøer, gir bredere kompetanse og gjør oss mer robuste. Små fagmiljøer med få nøkkelpersoner, blir ekstra sårbare ved sykdom, eller om noen slutter.

Å korte ned saksbehandlingstiden er et kontinuerlig fokus i SFOV. Men budsjettfordelingsmodellen kommer ikke gunstig ut for oss. Stor-Oslo er et pressområde, noe som fører til et økende antall saker innen de fleste av våre fagområder. På helseområdet ser vi spesielt at de store institusjonene innen spesialisthelsetjenesten genererer mange og krevende saker.

Vi merker oss at embeter som har sluppet store omorganiseringsprosesser, har et langt bedre utgangspunkt når det gjelder økonomi og dermed også saksbehandlingstid.

6. Fylkeskommunenes grenser bør ikke definere statsforvalterembetets grenser, men fylkenes yttergrenser bør følges slik at hvert fylke kan forholde seg til ett embete. Hjelpespørsmål: Hva er fordeler eller ulemper med at et embete dekker flere fylker?

Vi støtter tankegangen om at hvert fylke skal forholde seg til ett embete. Men vi ser ingen åpenbare ulemper ved at flere fylker forholder seg til samme embete. Vi har god erfaring fra det felles embetet for Oslo og Akershus. Det var en felles bo- og arbeidsregion, noe man til en viss grad også kan si om Oslo og Viken.

Vi har nå større reiseavstander, men vi ser ikke at det er problematisk.

7. Statsforvalterstrukturen bør ikke endres tilbake til slik den var. Hjelpespørsmål: Hvilke hensyn bør tillegges størst vekt når man skal vurdere strukturen for statsforvalterembetene?

Her ønsker vi blant annet å trekke fram vårt ansvar på beredskapsområdet. Vi har bygget opp en solid og faglig sterk beredskapsstab med hovedsete i Moss. Dette har vært av avgjørende betydning gjennom håndtering av pandemien og håndtering av situasjonen med krigen i Ukraina, med blant annet flyktingestrøm og atomsikkerhet. Vi kan vanskelig se for oss hvordan disse hendelsene skulle ha blitt håndtert av tre mindre staber, uten mulighet til blant annet å organisere en vaktordning.

Som nevnt, frykter vi at en oppløsning av SFOV vil føre til tap av kompetanse, særlig av kritisk kompetanse. Mindre enheter vil være mer sårbare og mindre effektive i saksbehandlingen. Stort volum av saker gir mulighet for spesialisering, noe som sikrer likebehandling og rettssikkerhet.

8. Dersom det skulle bli aktuelt å vurdere strukturen, må kostnader og nytte av ny inndeling vurderes grundig. Hvert embete bør vurderes for seg, der hensynet til rettssikkerhet og kvalitet på tjenestene må veie tungt. Hjelpespørsmål: Hvordan bør inndelingen være for de tre statsforvalterembetene som er berørt av fylkesdeling?

Som det framgår av det vi har skrevet over, mener vi at det beste vil være å opprettholde SFOV i sin nåværende form. Det samme vil være tilfelle for de to andre embetene dette gjelder.

Kort oppsummert

Vi mener mye taler for å beholde Statsforvalteren i Oslo og Viken som ett embete. Dette begrunner vi blant annet med:

- Et stort fagmiljø sikrer effektivitet, likebehandling og rettssikkerhet
- Et større embete sikrer større grad av tilgjengelighet både for kommuner og brukere
- Vi er mindre sårbare på særlig kritiske fagområder
- Vi er bekymret for tap av kompetanse ved oppsplitting

Helt til slutt vil vi understreke at usikkerheten om embetets framtid sliter på de ansatte. Vi ser derfor fram til en rask avklaring på spørsmålet.

Valgerd Svarstad Haugland, statsforvalter

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.